

Ketamine voor depressie bij patiënten met een gevoeligheid voor psychose

Waarom dit onderzoek?

Ketamine is effectief gebleken in de behandeling van depressie. Na toediening kunnen psychotomimetische effecten ontstaan zoals illusoire vervalsingen, hallucinaties en dissociatie. De veronderstelling dat psychotische symptomen verergeren door ketamine heeft ertoe geleid dat patiënten met een psychosegevoeligheid uitgesloten worden van veel klinische studies. Psychotische symptomen komen echter regelmatig voor bij patiënten met een depressie, en patiënten met een psychotische stoornis hebben vaak comorbide depressieve klachten.

Onderzoeksvraag

Is gevoeligheid voor psychose een gegronde contra-indicatie voor behandeling met ketamine?

Hoe werd dit onderzocht?

Wij verrichtten een systematische literatuurstudie via PubMed met de zoektermen *ketamine* en *psychose*, *psychotic* of *schizo** en een filter voor studies bij de mens, tot maart 2020. Studies naar het effect van ketamine als behandeling voor depressie of voor negatieve symptomen bij patiënten met psychotische symptomen (huidige of in de voorgeschiedenis) werden geïncludeerd.

Belangrijkste resultaten

De zoekstrategie leverde 482 artikelen op waarvan we er 9 includeerden. Deze studies, met in totaal 41 patiënten, betroffen 1 post-hocanalyse van RCT's, 5 casusbeschrijvingen en *case series* en 2 prospectieve open-labelstudies. In de meeste studies beschreef men toediening van ketamine als behandeling voor depressie, bij patiënten met huidige psychoti-

sche symptomen of een psychotische stoornis. Patiënten met een psychose in de voorgeschiedenis werden beschreven in de post-hocanalyse van RCT's met ketamine bij patiënten met een depressieve stoornis. In één studie beschreef men het effect van ketamine op negatieve symptomen bij patiënten met schizofrenie. Ketaminetoediening bestond uit één of meer giften in de loop van 3 à 4 weken, en bij 2 patiënten maandelijks gedurende een jaar. De studies suggereren dat behandeling met ketamine voor depressie en zelfs negatieve symptomen bij patiënten met een psychosegevoeligheid veilig en effectief kan zijn. De beschreven psychotomimetische effecten waren licht en voorbijgaand. In een aantal gevallen verminderden de psychotische symptomen na toediening van ketamine. De resultaten van de post-hocanalyse suggereren dat kortdurende dissociatieve symptomen vaker voorkomen bij patiënten met een gevoeligheid voor psychose. De uitkomsten worden beperkt door dat slechts ongecontroleerde studies met kleine aantallen patiënten waren geïncludeerd. Daarnaast bestaat het risico op publicatiebias omdat negatieve resultaten van observationele studies vaak niet gepubliceerd worden.

Consequenties voor de praktijk

Onze bevindingen ondersteunen niet de veronderstelling dat ketamine leidt tot exacerbatie van psychose bij patiënten met een psychosegevoeligheid. Deze observaties kunnen dienen als een eerste stap in de uitbreiding van de inclusiecriteria bij onderzoek naar ketamine in de behandeling van psychiatrische aandoeningen.

AUTEUR

Jolien Veraart

E-mail: j.veraart@psyq.nl

LITERATUUR

Veraart JKE, Smith-Apeldoorn SY, Spijker J, Kamphuis J, Schoevers RA. Ketamine treatment for depression in patients with a history of psychosis or current psychotic symptoms: a systematic review. *J Clin Psychiatry* 2021; 82: 20r13459.